

# Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

**Przedpłata:** W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostawczych gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,  
budujemy silną Ojczyznę!

**Ogłoszenia:** Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. 7 lam. 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowym śledztwie należność rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 11

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 28 stycznia 1936 r.

Rok 17

## Genewskie upomnienie dla Gdańska

Dyskusja na forum Rady Ligi nad dorocznym raportem Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku p. Sean Lestera zbiegła się z przedstawieniem Radzie pewnych orzeczeń Najwyższego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, dotyczących tych samych materij, których omówieniu poświęcił swój raport p. Lester.

Haga i Genewa wypowiedziały się w sprawie sytuacji wewnętrznej Gdańska. Obie instytucje, powołane do sprawowania opieki prawnej nad Wolnym Miastem musiały wejść w pewne poczynania Senatu gdańskiego i rozważyć ich zgodność z konstytucją Wolnego Miasta. Równocześnie zajęła się instytucja haska i Rada Ligi położeniem tej mniejszości gdańskiej, która po objęciu niepodzielnej władzy w Wolnym Mieście przez stronnictwo narodowo - socjalistyczne stała się — zgodnie z zasadami państwa totalnego, przyjętymi w Rzeszy Niemieckiej — wyrzucona poza nawias nietylko życia politycznego, ale często i prawa.

Opinia Hagi i Genewy wypadła dla obecnych rządów Gdańska źle. Wszystkie trzy instancje, powołane do orzekania o polityczno-prawnej konducie władz gdańskich, a mianowicie Wysoki Komisarz, Rada Ligi Narodów i Trybunał Haski uznały niekonstytucyjność zarówno pewnych zarządzeń konkretnych, jak i sprzeczność z — ustalonym przez traktaty — prawem położeniem Gdańska — faktycznie niezastosowania się Senatu do założeń Rady Ligi. Dyskusja nad referatem ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji, p. Edena, wykazała pozatem daleko idącą zgodność poglądów członków Rady i referenta na temat konieczności utrzymania zupełnie realnego nadzoru Ligi Narodów nad praktyką wcielania w życie przez Senat gdański litery i ducha konstytucji, pozostającej pod międzynarodową gwarancją. W imieniu Polski przyłączył się do tej opinii minister J. Beck, podkreślając, że jako przedstawiciel państwa, które jest członkiem Rady Ligi i którego żywotne interesy w Gdańsku są zagwarantowane przez będący w mocy traktaty, nie może dopuścić, by gwarancja Ligi nad konstytucją Wolnego Miasta mogła być kwestjonowana.

Rzecz oczywista, że tego rodzaju wypowiedzenia się niemal wszystkich członków Rady Ligi potwierdzają raz jeszcze zdecydowaną ich wolę sprawowania skrupulatnej kontroli nad poczynaniami władz gdańskich i nie dopuszczają możliwości uchylecia się Gdańska od tej kontroli pod mniej lub więcej na uwagę zasługującym pozorami.

Szef autonomicznych władz gdańskich, prezydent Senatu p. Artur Grei- uczestniczył w dyskusji na terenie Genewy i — jak sędzić wolno z przemówienia przezeń wygłoszonego sytuację ocenił i właściwie wyciągnął z niej wnioski. Zapewnienia prezydenta Greisera o woli władz gdań-

## Raport min. Edena w sprawach gdańskich uzgodniony w toku konferencji z min. Beckem i prezydentem Greiserem

Genewa. W zakończeniu uzgodnień raportu w sprawie gdańskiej, w piątek rano przyjęty został przez ministra J. Becka prezydent Senatu gdańskiego p. Greiser, poczem przybył do delegacji polskiej minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji p.

Anthony Eden, referent spraw gdańskich w Radzie Ligi. Odbyła się wspólna konferencja min. Becka z min. Edenem i prez. Greiserem, na której została ustalona definitywnie redakcja raportu min. Edena dla Rady Ligi.

## Nowy rząd Francji

Paryż. — W piątek ogłoszono urzędowo następującą listę gabinetu: Albert Sarraut — premierem i ministrem spraw wewn., Paul Boncour — min. bez teki, von Delbos — min. sprawiedliwości, P. E. Flandin — minister spraw zagranicznych, min. finansów — Marcel Regnier, min. obrony narodowej — gen. Maurin, Pietri — minister marynarki, Bonnet — min. handlu, Mandel — min. poczt i telegrafów, Chautemps — min. robót publicznych, Deat — min. lotnictwa, Guernut — min. oświaty, Thelie — min.

rolnictwa, Stern — min. kolonij, Frossard — min. pracy, Nicolle — min. zdrowia publicznego, Chappedelaine — min. marynarki handlowej, Rene Besse — min. emerytur, Jean Zay — podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów, Beauguette — pods. stanu w min. spraw wewn., Jacuinat — pods. stanu w min. obrony narodowej, Bibie — pods. stanu w min. sprawiedliwości, Maze — pods. stanu w min. robót publ. i Julien, podsekretarz stanu do spraw wychowania technicznego.

### POLSKA BUDUJE ŁODZIE PODWODNE W HOLANDJI.

Prasa niemiecka donosi, że rząd polski zamierza zamówić w stocznicach holenderskich budowę 2 łodzi podwodnych. Zapłata ma nastąpić drogą kompensacji, a mianowicie za zboże, na którego przywóz da zezwolenie rząd holenderski.

### ŁUDZIE NA KRACH ŁODOWYCH.

Moskwa. — Z Gurjewa nad morzem Kaspijskim donoszą, że w odległości 250 km. od brzegu wykryto

porwaną przez prąd lawicę lodową, na której znajduje się 118 rybaków i 1400 koni. Nie odnaleziono drugiej lawicy, na której znajdować się ma 40 rybaków. Samoloty prowadzą dalsze poszukiwania, które uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem.

### CYKLON.

Marsylja. — Ogromnej siły cyklon szalał w niedzielę na wybrzeżu Morza Śródziemnego, uniemożliwiając statkom wyjście na morze. W Saint Mandrier pod Tulonem wskutek ule-

wy obsunęło się wzgórze, zasypując znajdującą się pod nim dzielnicę miasteczka. Zagrożoną ludność ewakuowano.

### AMBULANSE CZERWONEGO KRZYŻA STAŁE POD GRADEM BOMB LOTNICZYCH

Kair. — Egipski komitet pomocy sanitarnej dla Abisynji otrzymał od swego delegata dr Abdel-El-Hamid-Saida depeşe o bombardowaniu ambulansu egipskiego w Daggabur przez lotników włoskich. Delegat twierdzi, że lotnicy włoscy wiedzieli o istnieniu ambulansu, który znajdował się w odległości 2 km. od obozu wojsk abisyńskich. Bombardowanie w dniu 30-go grudnia trwało 45 minut i nie pociągnęło za sobą żadnych ofiar. — Przy drugim bombardowaniu 31-go grudnia bomby spadły pomiędzy namioty szpitalne, ślady są dotychczas widoczne. Z samolotów zrzucano także ułotki, w których powiedziano, że Włosi mszczą się za swoich ziomków, zabitych i wziętych do niewoli po katastrofie samolotu pod Daggabur. — Dnia 4 stycznia 4 samoloty włoskie znowu bombardowały ambulans egipski przez 25 minut. Namioty uległy zniszczeniu. Dr Abdel-El-Hamid zapowiada nadesłanie zdjęć, ilustrujących sprawozdanie i na zakończenie oświadcza, że zaprzeczenia włoskie na ten temat są niezgodne z prawdą.

### ZŁOTY KRZYŻ KOPTYJSKI NA RZECZ ZBIÓRKI NARODOWEJ WŁOSKIEJ.

Przełożony klasztoru koptyjskiego w Bizen w Abisynji ofiarował na rzecz narodowej zbiórki złota we Włoszech — złoty krzyż, który waży 540 gramów. Ten dar ma o tyle większe znaczenie, że przełożony ten ciejszy się bardzo dużym wpływem nie tylko w prowincji Tigre, ale całej zachodniej Abisynji, jako głowa cerkwi św. Eustachego.

skich utrzymania w mocy i nienaruszenia statutu organicznego Wolnego Miasta — przyjęte zostały przez referenta min. Edena, jak i przez innych członków Rady Ligi z zadowoleniem do wiadomości. Pozostaje obecnie skrupulatne wykonanie przyrzeczeń, na co Liga i jej Wysoki Komisarz skierują baczną uwagę. Mimo bowiem, iż poruszone w raporcie Wysokiego Komisarza, w referacie min. Edena i w orzeczeniu Trybunału Haskiego sprawy dotyczą zagadnień wewnętrznych Wolnego Miasta, a przedewszystkiem stopnia zależności jego władz od instancji niemieckich biur partyjnych narodowo - socjalistycznych w Berlinie — całokształt zagadnienia tak wszechstronnie przez p. Lestera i min. Edena oświetlonego posiada bezsprzecznie znaczenie międzynarodowe. Z punktu widzenia Ligi Narodów, powołanej do nadzoru nad funkcjonowaniem systemu prawnego - politycznego, ustalonego przez obowiązujące traktaty — pewne sprawy wewnętrz-

ne Gdańska i przez Gdańsk za wyłączenie wewnętrzne uznawane, nie mogą być traktowane w sposób obojętny. Zasady ustalonego traktatami porządku wymagają skoncentrowania na tych zagadnieniach baczej uwagi Ligi i jej organów, gdyż w sytuacji polityczno - prawnej Gdańska pewne objawy życia partyjnego znacznie mogą przekraczać swym znaczeniem ramy „gdańskich wewnętrznych spraw”.

Nie może Liga Narodów oczywiście wyręczać Senatu w wykonywaniu funkcji rządzenia na terenie Gdańska, Rada Ligi — jak to wskazał min. Beck — winna przy ferowaniu wyroków o praktyce administracyjnej władz gdańskich wziąć pod uwagę pewne normalne i nieuniknione trudności zarządzania sprawami publicznymi. Dadzą się jednak bardzo ściśle wyznaczyć granice swobody autonomicznego rządzenia Senatu gdańskiego i interesu międzynarodowego, dla którego zasadą naczelną jest zabez-

pieczenie Polsce wykonywania jej praw w Gdańsku i zapewnienie ochrony słusznych interesów i praw całej ludności gdańskiej bez względu na jej przynależność narodową, wyznaniową, rasową i partyjną. Jeżeli te wymagania statutu międzynarodowego w stosunku do praw ludności nie dadzą się pogodzić z praktyką życia w Rzeszy Niemieckiej, do której próbują Gdańsk upodobnić niektórzy działający na jego terenie obywatele Rzeszy, — to trudno, nikt tego stanu rzeczy nie zmieni. Wydaje się, iż prezydent Greiser w swem przemówieniu genewskim dał wyraz zrozumieniu tej sytuacji i dlatego nie jesteśmy na temat rozwoju współpracy gdańsko - genewskiej pesymistami.

Doskonały i przez wszystkich z min. Edenem na czele uznany — przykład unormowania współpracy polsko - gdańskiej może posłużyć za wzór zwycięstwa dobrej woli nad przeciwnościami.

Vigil.



# Obrazki z dni żałoby w Anglii

Przed biuletynami lekarskimi.

W dniach choroby przed pałacem Buckingham w Londynie gromadziły się tłumy publiczności, oczekując wieści o stanie zdrowia króla Jerzego.



Salwy armatnie na cześć zmarłego króla.

W londyńskim Hyde Parku artylerja gwardji królewskiej oddała strzały w odstępach jednonminutowych. Wystrzałów tych oddano 70.

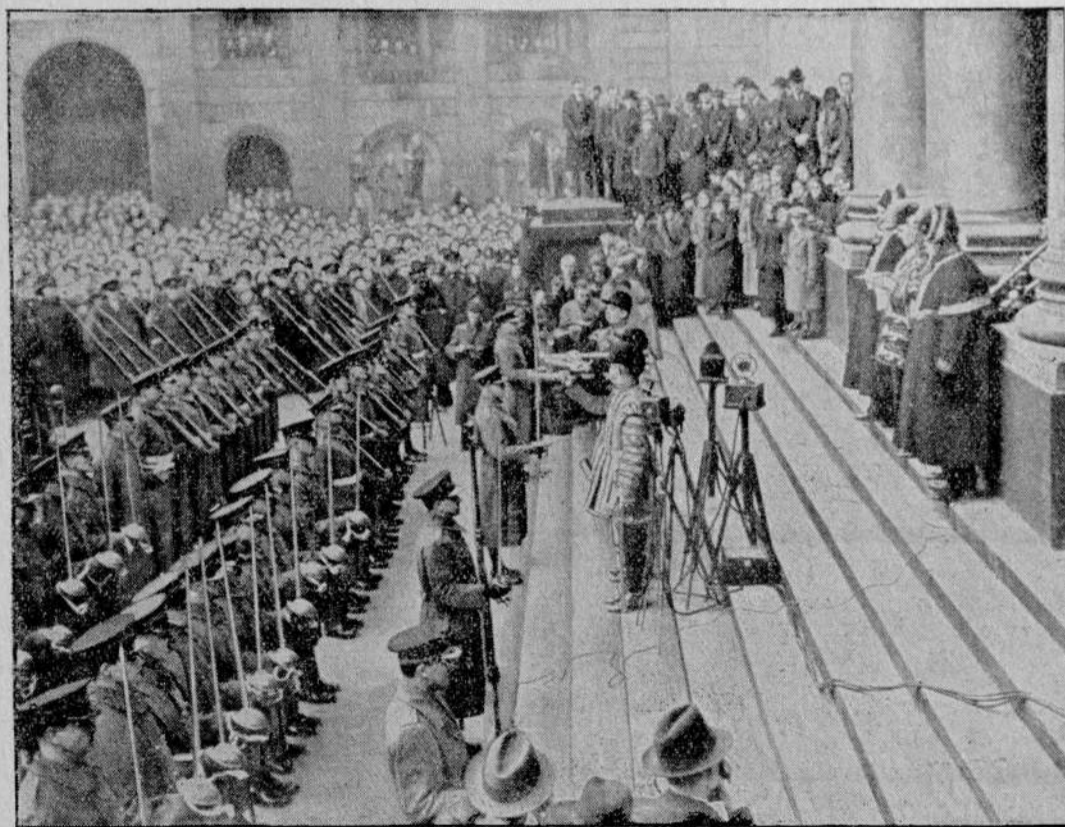


W wiejskiej kaplicy.

Zwłoki Jerzego V przeniesiono w czwartek do Londynu. — Przedtem zwłoki spoczywały w kaplicy w Handringham. Wnętrze tej kaplicy widzimy obok. Służba zamkowa pełniła pierwszą straż przy zwłokach. Kaplica przez całą srodę była miejscem pielgrzymek olbrzymich tłumów które przybyły nawet z dalekich stron, by się pożegnać z zmarłym królem. Gdy trumna wyniesiono z kaplicy, król Edward i jego bracia poszli za trumną całe 8 klm. pieszo do stacji kolejowej. Królowa i pozostali członkowie rodziny jechali autami.

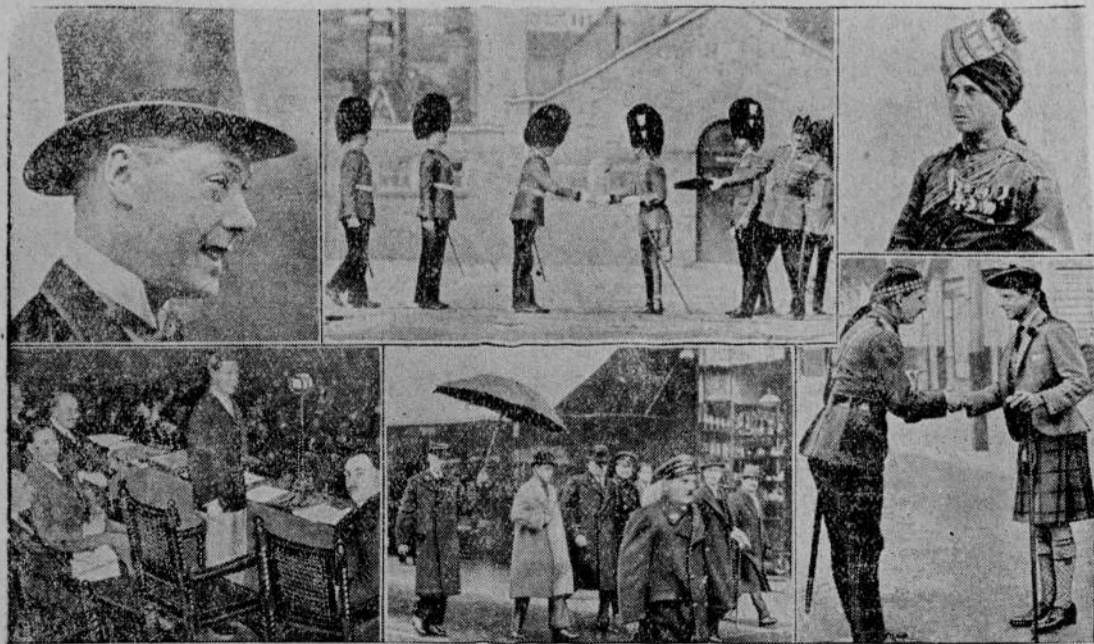


Gwardja królewska w żałobie.



Jak się odbyła proklamacja nowego króla Anglii.

Powyższy obraz przedstawia nam scenę z uroczystości proklamacji nowego króla.



Gdy król Edward był księciem Walji.

Kilka obrazków z życia nowego króla Anglii, który się cieszy niezwykłą popularnością. U góry z lewa na prawo: Księżę Walji w życiu prywatnym, dalej jako oficer gwardji (4 od lewa), dalej w mundurze wojsk kolonialnych. Na dole od lewa na prawo: Księżę Walji przed byłymi uczestnikami wojny, dalej podczas odwiedzin w Wiedniu a na ostatnim obrazku w stroju narodowym Szkotów.

## Przed pogrzebem

Londyn. — We wtorek o godzinie 13.30 w chwili wyruszenia konduktu żałobnego z trumną królową, rozlegnie się wystrzał armatni, wzywając ludność do zachowania dwuminutowej ciszy dla uczczenia zmarłego monarchy.

## Strajk zażegnany

Londyn. — Górnicy przyjęli nową propozycję przedsiębiorców kopalni węgla. Za przyjęciem propozycji głosowało 360.000 robotników, przeciw — 112.000. — Białe kartki oddało 54.000. Strajk jest w wyniku głosowania zażegnany.

**Pamiętaj o odnowieniu prenumeraty**





